

Stockholms universitet
Institutionen för litteraturvetenskap och idéhistoria
Fördjupningskurs i litteraturvetenskap
Valfri kurs (5 poäng)

Sagan i litteraturen

Kursen avser att fördjupa kunskapen om sagans roll i litteraturen, särskilt inom dramatik och prosa. Den ger en teoretisk och historisk bakgrund till synen på sagan som en litterär text och studerar ett urval av klassiska folksagor ur narratologiska perspektiv. Kursens fokus ligger på ett intertextuellt och kontextuellt studium: hur författare i skilda epoker använt sig av sagan och dess berättar-strukturer. (Ca 2500s)

I Teoretisk bakgrund

Aarseth, Asbjørn, *Episke strukturer*, Oslo 1976, s 96–118 (Eventyret som handlingslogisk system)

Bettelheim, Bruno, *The Uses of Enchantment. The Meaning and Importance of Fairy Tales* New York 1976 (flera uppl; avsnitten om Bluebeard, Little Red Ridinghood, The Animal-Groom Cycle of Fairy-Tales)

Brostrøm, Torben, *Folkeeventyrets moderne genbrug eller hvad forfatteren gør*, Köpenhamn 1987, s 11–99 (Folkeeventyret som tekst och forts)

Kamenetsky, Christa, *The Brothers Grimm and Their Critics. Folktales and their Quest for Meaning*, Ohio University Press 1992, kap V (The Origins of myths and folktales) VIII (Märchenkritik), X (Interdisciplinary approaches)

Lüthi, Max, *The European Folktale. Form and Nature*, Bloomington & Indianapolis 1986, kap 1–6, s 4–106

Westin, Boel, *Strindberg, sagan och skriften*, Stockholm/Stehag 1998, s 26–60 (kap. Sagans skrift och avsnitt om Märchensplitter)

Sagor

Bröderna Grimm, *Sagor I–II*, fullständig utgåva med förord av Mary Ørvig, (Gidlunds förlag) 1981, "Rödluvan", "Askungen", "Snövit"

Perrault, Charles, *Gåsmors Sagor*, Efter Julius Humbles översättning, faksimil (Gidlunds förlag) 1979, "Askungen", "Blåskägg", "Tumme-liten"

Romantiska sagor, urval och inledning av Mary Ørvig, (Gidlunds förlag) 1983; "Lycksalighetens ö", "Fågel blå", "Prins Hatt under jorden"

Världens bästa myter och sagor i urval, red. Erland Ehnmark och Jan-Öjvind Swahn, Stockholm 1983; Apulejus, "Sagan om Amor och Psyche" samt "Sagan om Lilla Rosa och Långa Leda"

II Texter

Dramatik

- Shakespeare, *En midsommarnattsdröm* eller *Stormen*
Atterbom, *Lycksalighetens ö* (urval)
Oehlenschläger, *Aladdin* (urval LK 13)
Ibsen, *Peer Gynt*
Strindberg, *Lycko-Pers resa* (SS 9) eller *Himmelrikets nycklar* (SV 32)
Maeterlinck, *L'Oiseau bleu*

Prosa

- Andersen, H.C., ett par texter ur *Eventyr og historier*, "Dyndkongens datter", "Skyggen" och "Sneedronningen"
Lie, Jonas, Trolld 1891–92, ett par texter ur samlingsutgåvan *Troll*, Stockholm 1986
Strindberg, *Sagor*, 1903, t.ex. "Lotsens vedermödor", "När träsvalan kom i getapein" och "Blåvinge finner guldpudran" (SV 52)
Lagerlöf, Selma, *Liljecronas hem*, 1911 alt. *En herrgårdssägen* samt ett par texter ur *Drottningar i Kungahälla jämte andra berättelser*, 1897
Nyblom, Helena, "Svanhamnen" och "Flickan som mötte huldran", i samlingsutgåvan *Tro vad ni vill!*, Stockholm 1988
Bergman, Hjalmar, *Sagor/Nya Sagor* (ett par texter)
Lagerkvist, Pär, *Onda sagor*, 1924 (ett par texter)
Johnson, Eyvind, *Romanen om Olof* (någon del)
Kyrklund, Willy, *Solange*, 1951
Hesse, Herman, *Sagor och legender*, översättning, inledning och urval av Carl-Erik af Geijerstam, Stockholm 1987 (ett par texter)
Lindgren, Astrid, *Sunnanäng*, 1959
Trotzig, Birgitta, *Dykungens dotter*, 1985
Hermanson, Marie, *Snövit*, 1990

III Litteratur

- Bergmann, Sven Arne, *Getabock och gravlilja. Selma Lagerlöfs En herrgårdssägen som konstnärlig text*, Göteborg 1997 (valda avsnitt)
Broström, Torben (t.ex. om Andersen)
Edström, Vivi, *Astrid Lindgren och sagans makt* (kap. om *Sunnanäng*) Stockholm 1997
Ehrenberg, Maria, "Selma Lagerlöfs' Stor-Kerstin och Lill-Kerstin! och dess förbindelse med den muntliga traditionen", *I lärdomens trädgård. Festskrift till Louise Vinge*, red. Christina Sjöblad m. fl. Lund 1996, s 351–366
Gilbert, Sandra M., & Gubar, Susan, *The Madwoman in the Attic: The Woman Writer and the Nineteenth-Century Literary Imagination*, New Haven 1984 (kap om Snövit)
Lagerroth, Erland, *Svensk berättarkonst*, Lund 1968, kap om *Onda sagor*
Lamm, Martin, *Det moderna dramat*, rev. utg. Lund 1964 (valda delar i anslutning till lästa dramer av Ibsen, Strindberg, Maeterlinck)

- Nordlinder, Eva, *Sekelskiftets svenska konstsaga och sagodiktaren Helena Nyblom*, Stockholm 1991, s 171–191
- Shakespeare. Modern essays in criticism*, ed. Leonard F. Dean, rev.ed., London 1967; om *A Midsummer-Night's Dream* (s 90–102, och *The Tempest*, s 456–466
- Tolkning och tolkningsteorier*, Föredrag och diskussionsinlägg vid Vitterhetsakademiens symposium 17–19 november 1981, Stockholm 1982, s 97–133 (analyser av Andersens "Skyggen")
- Torpe, Ulla, *Orden och jorden. En studie i Selma Lagerlöfs roman Liljecronas hem*, diss. Stockholm 1992, s 107–128, 194–198
- Westin, Boel, *Strindberg, sagan och skriften*, Stockholm /Stehag 1998, kap i anslutning till valda texter
- Vetterlund, Fredrik, *Atterboms sagospel Lycksalighetens ö*, Stockholm 1924, kap II
Sagospeldramatik i världspoesin samt kap IV om *Lycksalighetens ö* (något äventyr)
- Zipes, Jack, *The Trials and Tribulations of Little Red Ridinghood. Versions of a Tale in a Sociocultural Context*, London 1983 (Inledningskapitlet)

Analystexter kan läggas till och bytas ut i samråd med examinator.

december 1998

Boel Westin